

Kultúrgengszterek

2013. október 7., hétfő

"Nem tudnék most mit kívánni magamnak szakmailag, hiszen minden nagyon rendben van." - Interjú Balczó Péterrel



Fotó: Schmidt Barbara (Rana)

Balczó Pétert, a debreceni gyökerekkel bíró fiatal tenoristát bizonyára sokan az Adagio együttesből ismerik, mely formációban kollégáival együtt világlágereket, magyar dalokat és komolyzenei műveket dolgoznak fel egyéni, crossover stílusban (többféle műfajt ötvöző előadói mód - a szerk.). Péter magánénekesként a Magyar Állami Operaház társulatának tagja, ahol többek között a Traviata férfi főszerepét énekli. Fiatal kora ellenére már az ország számos színpadán énekelt, külföldön is játszott, nemzetközi énekversenyeken pedig előkelő helyezéseket szerzett. Az interjút elolvastva megismerhetjük pályája kezdeteit, gondolatait a nagy múltú Operaházról, az opera műfajáról, vagy épp azt is megtudhatjuk, miért járt nemrég Vad Fruttik koncerten.

Először is szeretnénk gratulálni a Falstaff premierhez, hiszen begipszelt lábbal is hősiesen helyt álltál. Mennyire volt megterhelő ilyen körülmények között énekelni Fenton szerepét?

Sokkal jobban oda kellett figyelnem az egész színpadi létemre, ezen kívül a kollégáktól is fokozott koncentrációt igényelt a helyzet. Ilyen állapotban nyilván valamilyen szinten kiszolgáltatottá is válik az ember, hiszen nem csak rajta múlik,

hogy jól csinálja-e a dolgát, a kollégák odafigyelése is számít. Természetesen emiatt jóval nehezebb volt végigcsinálni a premiert, ráadásul az előadást a rádió és a televízió is rögzítette, ami még fokozottabb és komolyabb koncentrációt igényelt tőlem.

Kanyarodjunk most vissza a kezdetekhez. Ha jól tudom egészen korán, hétéves korodban kezdtél hegedülni. Ez így van. Mi indított el a zenei pálya irányába?

Épp az általános iskolai felvételi elbeszélgetésre mentem, ahol egy jó szemű és fülű tanárnő kiszúrta, hogy van zenei érzékem. Ezután kerültem be a zenetagozatos általános iskolába, ami heti 5 énekórát jelentett, valamint kötelezően választani kellett egy hangszert, esetemben ez a hegedű volt. Hétéves koromtól egészen tizenkilenc éves koromig hegedültem. Lehettem volna hegedűs is, tehát a 8. osztály után mehettem volna zenei pályára, de ez ellen akkoriban nagyon tiltakoztam, nem akartam zenész lenni. A családban egyetlen zenész sincs, éppen emiatt nem is nagyon tudtam, hogy mivel jár maga a zenész lét. Ennek ellenére a családom sosem gördített akadályt az elé, hogy én zenéljek vagy színházban énekeljek. Sőt, támogattak, elkísértek a zeneórákra, és nem mondták azt, hogy „kisfiam, valami civil pályát kellene választani.” Látták rajtam, hogy szeretem csinálni, élvezem, hagyták, hogy menjem minden a maga útján. Éppen ezért nagyon hálás vagyok nekik és annak a jó szemű tanárnőnek, aki felfedezte bennem hétévesen a zenei érzékenységet.



Fotó: Schmidt Barbara (Rana)

A középiskola végén magánének szakon érettségiztél. Hogyan jött az éneklés?

Egy általános gimnáziumba jártam, ahol az osztálytársaim második vagy harmadik év környékén már tudták, hogy milyen pálya felé indulnak el. Ügyvédek lesznek vagy jogászok, én viszont nem tudtam még, hogy mit szeretnék. Egyébként is csodabogárnak számítottam abból a szempontból, hogy hegedültem és énekeltem. Aztán egy külföldi út alkalmával, amikor Hawaii szigetén voltam, beszélgettem egy helyi énekes fiúval, és ez a beszélgetés élesen megmaradt bennem. Az általános iskolai felvételimhez hasonlóan ez az élmény is nagyon erősen él bennem,

kitörölhetetlenül. Talán banálisan hangzik, de ez a srác azt mondta, hogy azzal kell foglalkozni, amit szeretsz. Fogalmam sincs hogyan kommunikáltam vele tizenhat évesen angolul, de erre mégis tisztán emlékszem. És mivel én gondolkodó típusú ember vagyok, elkezdtem azzal foglalkozni, hogy mi az, amit én igazán szeretek csinálni. Végül tizenhét évesen úgy döntöttem, hogy a zenéből kiindulva az éneklet legyen az, amivel a jövőben foglalkozni akarok. Jártam tehát három évet ebbe az általános gimnáziumba, majd a negyediket már a zeneművészeti szakközépben (*Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola* – a szerk.) végeztem, mint énekes növendék.

Ezután miért pont az opera műfaját választottad? Azért kérdezem, mert énekesek között manapság sokkal „trendibbnek” számít zenés színházon belül a musical, vagy épp a pop világa, a könnyűzene.

Számomra annak idején a rockzene és a komolyzene számított igazán zenének. A komolyzene nyilván adott volt, hiszen hétéves koromtól hegedültem, ezt a fajta zenét ismertem. Egyébként elmondható, hogy egy hétköznapi, normális gyerek voltam, aki nem lógott ki semmilyen irányba a kelleténél jobban. A szakközépiskolában az egyik tanárnőm akkor a debreceni *Csokonai Nemzeti Színház*ban énekelt, és elvitt engem egy meghallgatásra a színház kórusába. Előbb álltam opera színpadon, mintsem, hogy hallottam volna, vagy láttam volna operát. 2002 februárjában ugyanis betegség hullám söpört végig a kóruson, ezért be kellett állnom *A varázsfuvolába*. Nem néztem előtte operát, és színházban is mindössze két előadást láttam addig, mert a szüleim sem igazán vittek színházba, és az iskolával sem mentem, „fontosabb” dolgok csábítottak el. Emlékszem, egyszer a helyi női kézilabdacsapat mérkőzésére mentem ki a színházi előadás helyett (mosolyog).

Ez ebben a korban talán még megbocsátható...

Nem voltam tehát gyerekszínész, a szüleim sem vittek, nem mondhatjuk, hogy a színházban nőttem volna fel. Mégis, amikor bekerültem, azt éreztem, hogy nekem ez nagyon jó, otthon érzem magam benne.

Operaénekesként tanultál színészmesterséget?

Igen, a főiskolán (*Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kara* – a szerk.).

És milyen formában? Jeleneteket, dialógusokat próbáltatok el?

Igen, persze, ilyen is volt. Operákból próbáltunk duettek, tercettek, közös nagy jeleneteket. Ezen kívül volt versmondás, monológokat is előadtunk. Ez viszont csak az egyik része az egésznek, hiszen a másikat csak színpadon, gyakorlat közben lehet megtanulni, utóbbi pedig sokkal fontosabb.



Fotó: Schmidt Barbara (Rana)

Visszatérve a kórusban töltött évekhez... Azt olvastam, hogy 2005-ben már indultál nemzetközi operaversenyen. Ezek szerint addigra gyűjtöttél elég tapasztalatot ahhoz, hogy elindulj egy ilyen típusú megmérettetésen.

Igen, ekkor már három éve énekeltem a színház kórusában. Azt éreztem akkoriban, hogy „én már nagyon-nagyon tudok énekelni”, nekem ez kevés. Mindezt persze idézőjelben és nagy öniróniával kell érteni. Konkrétan az volt ugyanis, hogy 22-23 éves voltam, megtanultam három nótát énekelni, ebből az egyik a *Vágyom egy nő után*, a másik az *O sole mio*, a harmadik a *La donna é mobile* volt, és azt hittem, én vagyok a világ legnagyobb énekesa. Kalandvagyónak nem mondanám magam, talán inkább vakmerőnek, mert szeretem a korlátaimat feszegetni, elmenni egészen a falig, vagy ha lehet még tovább. Ez a vakmerőség késztetett arra, hogy felüljek egy vonatra, és kimenjek életem első nemzetközi operaversenyére. Ennek volt viszont egy hozománya, hiszen egy évig utána kint tanulhattam Grazban, ami nem volt annyira jó, mint amilyenre számítottam, de legalább kimentem Európába, megnéztem magamnak, hogyan is működnek ott a dolgok. Ebben végül is talán a vakmerőségem a legérdekesebb, hiszen azelőtt még nem jártam egyedül külföldön. Csak felültem a vonatra, azt sem tudtam hová megyek vagy mi fog velem történni. Igazából már szűknek éreztem azt a teret, amit a kórus adott nekem.

Mesélnél még egy kicsit a grazi élményeidről?

Nagyon közel van a határhoz, éppen ezért sok magyar van kint, leginkább velük töltöttem az időmet, és nem a helyiekkel. A nyelvet sem tanultam meg igazán, ráadásul akkor indult az *Adagio* együttes is, ezért sokat kellett hazajárnom. Tulajdonképpen egyfajta tudathasadásos állapot alakult ki nálam. Százezer kilométert vezettem abban az évben, ami konkrétan kamionsofőrökét megszégyenítő mennyiség. Rengeteg megjelenésünk volt, amit én szerettem, ezért csak folyton mentem és mentem.

Apropó Adagio. Ez ugye egy crossover együttes, ami ötvözi a klasszikus hangzást a popzenével. Te milyen zenét hallgatsz mostanában szabadidődben? Csak mert él(het) egy olyan kép az emberek fejében, hogy aki operaénekes, az biztos otthon is csak klasszikus hallgat.

Ha messziről akarom indítani ezt a kérdést, akkor azt mondom, hogy van egy adottságom, amit kaptam. Van egy hangszerem a torkomban, amire szerencsére felfigyeltek, lehetőségem volt rá, hogy képezsem magam, az énekléssel foglalkozzak. Ez nem függ attól, hogy én most rockzenét, jazzt vagy metált hallgattam, hallgatok, ez egy adottság. De egyébként még ma is a rockzenét szeretem leginkább, ha nevesíteni akarok, akkor a *Kispál és a Borz*, a *Junkies* és a *Hétköznapi Csalódások* a meghatározó együttesek az életemben. Főképp magyar alternatív rockzenét hallgatok, a legújabb kedvencem a *Vad Fruttik*, egyik koncertjükre is kilátogattam nemrég.



Fotó: Schmidt Barbara (Rana)

Szabadidődben mivel szoktál még kikapcsolódni?

Szeretek olvasni. Picit több időt kellene egyedül lennem, de hát társasági lény vagyok, viszonylag sok ember vesz körül. A mozit is nagyon szeretem. Többet kéne sportolnom, régebben elég sűrűn jártam jógázni, ma már kevésbé. Igazából az opera, a színház és a szakma elég sok energiát kivesz belőlem. Szeretek csendben lenni, otthon, egyedül vagy nem egyedül, a lényeg, hogy csendben, zaj nélkül.

Az Adagio-ra visszatérve, számít az, hogy az együttesben egyedül te vagy operaénekes? Mennyire kell visszafognod a magad, a hangodat, ha együtt léptek fel?

Nem kell visszafognom magam. Inkább nagyon-nagyon sokat tanultam tőlük. Ha csak azt nézzük, az eredeti felállásban – *Nagy Sándorral* és *Homonnay Zsolttal* – mindkét kollégám színművész diplomával rendelkezik. Emellett, főleg amikor nagyon pörgött az együttes, heti 3-4 fellépésünk is volt, ez pedig hatalmas rutint adott. A másik két kollégám, barátom szinte mindenben előttem járt akkor színpadilag, ezért nekem

kellett kapaszkodni és felvenni velük a versenyt, felzárkózni, hogy ne lógjak ki a sorból. Rengeteg olyan dolgot tanultam tőlük színpadilag, amit a mai napig tudok hasznosítani.

2012-ben debütáltál az Operaházban. Előtte az ország számos színpadán megfordultál, például Debrecenben, Miskolcon, Szegeden, és külföldön is játszottál (Olaszország, Szlovénia, Svájc, stb.). Tudnál mondani egy olyan előadást vagy szerepet, amit kiemelnél eddigi repertoárodból? Ami igazán fontos számodra?

Ez egyértelműen a *Traviata*. 2010-ben ezzel a darabbal nyertem meg az *Armel Operaversenyt* Szegeden, majd a *Traviata* Alfredoja volt a debütáló szerepem az Operában 2012-ben. Azóta is játszom ezt a darabot, idén Japánban turnéztunk vele, a jövőben is szeretném vinni, persze a mostani sérülésemtől függően, hiszen párhuzamosan mennek a Falstaffal a *Traviata* előadások. Ez egy olyan darab, amit az elmúlt három évben nagyon sokszor játszottam, és igazán közel áll hozzám. Ezen kívül a *Bohémélet*, a *Pillangókisasszony*, amit még kiemelnék, de a Falstaffot is nagyon megszerettem.

Örülök, hogy említetted a Falstaffot, mert szerettem volna megkérdezni, hogy Fenton karaktere mennyire áll közel hozzád?

Abszolút közel áll hozzám a szerepkör, hiszen Fenton egy lírai tenor, fiatal, szerelmes, szép áriákat énekel, ebben jól tudom érezni magam. Nagyon jó a darab zenéje, az énekrészem is, ezen kívül a partnereim is kitűnőek. Ráadásul szeretem Verdit, az olasz romantika a kedvencem, *Puccini*, *Verdi*, *Donizetti* darabjai.



Fotó: Schmidt Barbara (Rana)

A Traviatával kapcsolatban említetted a 2010-es Armel Operaversenyt, amit meg is nyertél, azonban az életrajzodban ezek mellett még számos versenyeredmény szerepel, dobogós helyek, különdíjak. Jól érzem, hogy a 2010-es győzelmet tartod a legfontosabb eredménynek? Erre vagy a legbüszkébb?

Igen, mert ez a győzelem indított el igazából, szinte fenékbe rúgott a siker. Három éve történt, és rengeteget lendített, dobott a karrieremen. Tudni kell rólam, hogy én egy izgága típus vagyok, nem igazán tudok megülni egy helyben. A verseny előtt már nagyon türelmetlen voltam, minden áron külföldre akartam menni, vagy leginkább az Operaházban énekelni. Azonnal, hirtelen és rögtön akartam. Akkoriban már sokat énekeltem itthon, vidéki városokban, és egyszer-kétszer külföldön is, ezért éreztem, hogy nekem tovább kell lépnem, előre a következő lépcsőfokra. Ehhez adta meg a kezdő lökést a Traviata, ráadásul élőben közvetítette a Duna Tv, és interneten is lehetett nézni. Ezen a szegedi versenyen sikerült nagyközönség előtt is teljesíteni, amire sokan felkapták a fejüket.

Milyen érzés volt legelőször az Operaház színpadára lépni?

2012. április 1-én debütáltam az Operában, a Traviatában, kvázi beugrással. Azt tudni kell, hogy az Operaház Traviata produkciója harminc éve fut. A beállításom úgy történt, hogy ugye Szegeden játszottam előtte, de se színpadi próbám, se zenekari próbám nem volt. Mindez abban a házban, ahová évek óta vágysz, hiszen fel van kenve általad és a közönség, a szakma által is mindenféle plusz dologgal, ami a vezető Operaház Magyarországon. Körüllengi egy jó értelemben vett pátosz, *Simándy* és a nagy elődök emléke. Nagyon jó érzés volt természetesen, de nem voltam annyira nyugodt. Három-négy évvel ezelőtt azt mondtam, hogy még lábtörlőnek is elmennék az Operaházba, mert nekem ott a helyem, mindenképpen oda kell mennem. Ehhez képest hál' Istennek nem lábtörlőként kerültem be, hanem szép főszerepeket énekelek, és ez nagy öröm számomra.

Van példaképed az operaénekesek között?

Kelen Péter és *Gulyás Dénes* a magyarok közül, őket nagyon szeretem és tisztetem a pályájukat, azt, ahogyan énekelnek. Gulyás Dénessel személyes kapcsolatban is állok, ő a *Pécsi Nemzeti Színház* opera társulatának a vezetője, mesterkurzusokon szoktam részt venni nála. A külföldiek közül *Salvatore Fisichellát* tudnám megemlíteni, aki egy ma élő tenorista, a nyáron volt szerencsém találkozni vele. Szicíliában él, ahol fogadott engem és énekórákat vettem tőle.

Amikor egy énekes olasz, német vagy francia nyelven énekel egy áriát, át tudja élni abban a pillanatban ugyanúgy, mintha magyarul énekelné? Nyilván tudjátok a történetet, az adott szituációt, de ezen kívül a pontos érzelmekre is lehet fókuszálni?

Annak idején azért kezdtem el magyar nyelvű zenét hallgatni, mert szeretem érteni a szöveget. Magyar vagyok, ez az anyanyelvem, ezt a fajta zenét tudom száz százalékban átélni. Főleg a tinédzser korszakomra értem ezt természetesen. Énekelni leginkább olaszul énekelek, valamennyire beszélem is a nyelvet, közel sem profi szinten. A szó szerinti fordítás mindig elengedhetetlen, hogy tudjam, mikor mit éneklek, ezt természetesen tudom. Ez az egész pedig alá van támasztva a szituációval, a zenével, utóbbi pedig önmagában hordozhatja annak az áriának vagy operarészletnek a mondanivalóját, de legalább is alátámasztja a szöveget. Sőt, ha most meghallgatunk egy Beethoven szimfóniát, az szöveg nélkül is tud hatást kiváltani, érzést közvetíteni. Persze ez a kettő, a zene és a szöveg egymásra is hatással van, erősítik a mondanivalót.



Fotó: Schmidt Barbara (Rana)

Gondolkodtál azon mostanában, hogy huzamosabb ideig külföldön dolgozz?

Huzamosabb ideig nem szeretném, nem tudnám elhagyni ezt az országot. Évekig semmiképp sem. Nekem Magyarország a bázisom, a központom. Budapest nagyon jó helyen van, hiszen közel van Európa, ami fontos az elérhető. Azzal ki tudnék egyezni, ha fél évet kint, fél évet itthon játszanék. Vagy két produkció itthon, kettő kint. Éppen tegnap kaptam egy külföldi megkeresést, aminek mindig örülök, azzal együtt is, hogy Magyarországon most nagyon szépen alakulnak a dolgaim. Nem tudnék most mit kívánni magamnak szakmailag, hiszen minden nagyon rendben van. Ha majd kívánhatok, akkor talán az külföld lesz.

Pályád során operettben is játszottál, például Kálmán Imre Csárdáskirálynőjében láthatott a közönség. Lesz még ennek folytatása?

Komoly és veretes főszerepem ebben a műfajban *A mosoly országa* volt Miskolcon, Lehár Ferenc operettje. Nagyon szeretem a műfajt, szívesen játszom operettet. Nem tudom, mikor lesz lehetőségem ismét operettben énekelni, tavaly még játszottam *A cirkuszhercegnőt* Szolnokon. *Csárdáskirálynőt* szívesen játszanék újra, *A mosoly országát* is, de *A víg özvegyet* is kedvelem. Megvannak tehát azok az operettek, amiket szeretnék és tudnék is játszani, de azt, hogy mikor és hol, még nem tudom. Magából a műfajból, ezekből a szerepekből is sokat tanultam.

A közeljövőben milyen produkciókban láthat téged a közönség?

Májusban mutatjuk be az Operában *Az árnyék nélküli asszonyt* (Richard Strauss operája – a szerk.). Idén októberben lesz két Verdi *Requiem koncertem* is a Verdi év alkalmából, jelenleg ezekre készülök. *Rost Andréával* fogok majd játszani a Traviatában, aminek nagyon örülök, várom, hogy vele énekelhessek. Ahogy azt korábban említettem, van egy külföldi megkeresésem is, remélem, hogy be fogom tudom iktatni a naptáramba, valamint Pécsre is megyek *Szerelmi bájitalt* énekelni, utóbbi az Operában is fogom játszani a Falstaff és a Traviata mellett. Szerencsére tele a naptáram az évadra, unatkozásra és lazálásra nem nagyon lesz lehetőségem (mosolyog).